

for Ædruelighedsbestræbelserne. Jeg er egentlig heller ikke saa begejstret for Bestemmelsen om Nedstemning af Kroerne, end ikke i den Affattelse, den har faaet, at 25 pCt. af Vælgerne skulle kunne kræve Afstemning, og mindst $\frac{1}{4}$ af Kommunens valgberettigede skal kunne stemme Kroen ned for at det skal have retlig Gyldighed. Derigennem opnaar man at faa et Udtryk for Stemningen i Kommunen, men det er mig ikke tilstrækkeligt. Jeg havde hellere set, at man havde ladet Kommunalbestyrelserne afgøre Spørgsmaalet, ladet dem tage Initiativet og ladet dem eventuelt appellere til Vælgerne. Det forekommer mig, at man har Grund til at nære denne Tillid til Kommunalbestyrelserne, der ere udgaaede af den almindelige Valgret. Man har ment, at man burde lægge Tyngdepunktet over i selve Befolkningen og kræve Kommuneafstemning, idet man har ment, at man kan ikke komme bort fra den Vej, man allerede nu er inde paa, og derfor kun har villet udvikle det videre. Det har ogsaa for mig været Grunden til, at jeg ikke har kunnet opretholde noget andet Standpunkt, men kun har kunnet glæde mig ved, at man i alt Fald paa eet Punkt var i Stand til at udvide Rammen noget, saa at man fik et stærkere Udtryk for, hvad Kommunens Beboere ønskede.

Der er et andet Hovedpunkt i dette Forslag. Det er Foreningsretten. Jeg vil sige, at der er en betydelig Forskel paa det oprindelige Forslag og den Form, Paragrafferne nu have faaet i Udvalgets Indstilling. Det er blevet i høj Grad simplificeret, idet Forslaget, hvad der forekommer mig at være et baade radikalt og retfærdigt Standpunkt, nu blot siger, at de Steder, hvor man vil have, at Medlemmerne skulle have Spiritus, maa man gaa derhen, hvor man kan faa Bevilling til at skænke Spiritus, og hvis man paa andre Steder søger at skaffe Medlemmerne Spiritus, skal Lovgivningens Opgave være at slaa ned og forhindre det. Man kan sige, at det næsten er at gaa Foreningsretten for nær, men de Herrer ville ikke paa noget Punkt opnaa at komme Smugdrikkeriet til Livs i alle dets Former, medmindre de tage konsekvent fat paa denne Sag og sige, hvad ogsaa de fleste Kroejere paa Landet have ønsket, at man skal kræve, at der, hvor man skal kunne skænke Spiritus, skal man ogsaa have Beværterret, og hvis man ikke har det der, bør man ikke give Foreningerne Lov til at lade Spiritus udskænke. Hvis man endelig vil spørge, om dette ikke er at gaa for vidt,

siger jeg til de Herrer: læg Mærke til, hvad der i Lovforslaget oprindeligt stod om Foreningsretten, og se paa de minutiøse Bestemmelser om, hvad man skulde være pligtig til, hvis man ønskede, at en Forening skulde komme med paa den Fortegnelse, der gav den Ret til at eksistere. Der er Spørgeskemaer, hvorpaa man kræver opgivet Foreningens Navn og Adresse, Bestyrelsens og Forretningsførerens Navne, Lovenes Bestemmelser om Optagelse og Adgangsgbyr, Datoen og Stedet for Afholdelsen af den Generalforsamling, paa hvilken Udskækning af stærke Drikke er bleven vedtaget, hvorledes og med hvilket Varsel Generalforsamlingen er bleven indkaldt, om Vedtagelsen gælder alle stærke Drikke og alle Foreningens Møder o. s. v., hvor mange Medlemmer der er i Foreningen, en Række i højeste Grad nærgaaende Bestemmelser, som vilde gøre Foreningsretten illusorisk. Den ny Affattelse beskæftiger sig slet ikke med, hvorledes Foreningerne stemme, hvem der er Formand, hvem der er Forretningsfører, hvor langt de bo fra Stedet, hvor de samles for at drikke, eller alle disse andre minutiøse Bestemmelser. Jeg nævnede før, at man nok kræver af dem, at hvis de ville, at deres Medlemmer skulde bevæertes med Spiritus, maa de søge hen paa de Steder, hvor Beværterretten er. Men det er et simpelt og ligefremt Standpunkt og under alle Omstændigheder ikke mere nærgaaende overfor Foreningsretten end det oprindelige Lovforslag, ja efter min Mening langt mindre nærgaaende end dette. Det er klart, at Drikkeriet nu en Gang maa høre til Kroen og Værts-huset, selv gamle Wessel er klar derover, naar han i „Smeden og Bageren“ siger: „de drak, jeg selv i Kro vil drikke, for andet kommer jeg der ikke“. Man kommer ind paa Kroen for at drikke, men man har der en vis Lejlighed til at se Drikkeriet i fuld Belysning, det virker let hemmende paa udskejende Tendenser, man har en Slags Kontrol med det. I Foreninger, som i Smug beværte sine Medlemmer med stærke Drikke, har man det slet ikke, og det er farligere. Smugdrikkeriet er, kan jeg gerne sige, Askesens forlorne Søn. Hvor der er streng Askese, kommer ogsaa Modsætningen til Orde, Smugdrikkeriet, som nok skal vide at skaffe sig en Plads, og som naturligvis ingen Loybestemmelse vil være i Stand til fuldt at hindre. Skal man endelig lovgive her, bør det efter min Mening være paa saadanne Vilkaar, at man i videst mulig Udstrækning kan holde Kontrol. Det kan man der, hvor man siger: